

16.1.2026

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA SUOMEKSI

1. Väitöskirjatutkimus ja pyyntö osallistua tutkimukseen

Teitä ja lastanne pyydetään mukaan tutkimukseen, joka liittyy väitöskirjaan ”Kaksikielisten (suomi ja venäjä) ja suomenkielisten alakouluikäisten lasten fonologisen ja ortografisen prosessoinnin kehittyminen sekä tietokoneavusteinen harjoittelu englannin kielessä”. Väitöskirjassani tutkin kaksikielisten (venäjä ja suomi) ja pelkästään suomea puhuvien alakouluikäisten lasten äidinkielen/äidinkielten osaamista sekä englannin kielen oppimista tietokoneavusteisen oppimispelin avulla. Perheenne pyydetään tutkimukseen, koska sovitte kohderyhmään lapsen kielitaustan perusteella (joko kaksikielisen tai suomenkielisen lapsen perhe). Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista. Tietosuojailmoituksessa on kerrottu henkilötietojenne käsittelystä. Kaikkia kerättyjä tietoja käytetään vain tutkimustarkoituksiin.

Kohderyhmänä ovat suomea ja venäjää puhuvat lapset, jotka ovat asuneet Suomessa joko syntymästään asti tai vähintään useamman vuoden ajan ja ovat perheistä, joissa molemmat vanhemmat ovat venäjänkielisiä tai toinen vanhemmista on venäjänkielinen. Tässä tutkimuksessa kaksikieliseksi lasketaan lapset, jotka käyttävät arjessaan suomea ja venäjää. Kieliä ei tarvitse osata täydellisesti tai yhtä hyvin. Verrokkiryhmään etsitään suomenkielisiä lapsia, eli lapsia, joiden molemmat vanhemmat ovat suomenkielisiä ja lapsi on asunut pääsääntöisesti Suomessa koko elämänsä ajan.

Peruskoulussa kaikki lapset alkavat opiskella myös vieraita kieliä, ensimmäisenä useimmiten englantia. Vuodesta 2020 alkaen ensimmäisen vieraan kielen opiskelu alkaa peruskouluissa jo 1. vuosiluokalla. Kaksikielisyydellä voi olla monenlaisia vaikutuksia uuden – kolmannen – kielen opiskeluun. Oppilaan kaksikielinen tausta voi toisaalta tukea uuden kielen omaksumista, mutta oppiminen riippuu myös useista yksilöllisistä tekijöistä, muun muassa lapsen kielellisistä taidoista sekä äidinkielen/äidinkielten osaamistasosta. Väitöskirjani tavoitteena on selvittää, mikä on oppilaiden taitojen lähtötaso, miten he kehittyvät taidoissaan englanninkielisen oppimispelin aikana sekä eroavatko kaksikieliset (suomen- ja venäjänkieliset) ja suomenkieliset oppilaat englannin kielen äänne- ja kirjoitusjärjestelmän oppimisessa. Tietoja pystytään hyödyntämään englannin kielen peruskouluopetuksen kehittämisessä, englanninkielisen oppimispelin soveltuvuuden arvioinnissa (englannin opetus Suomessa) ja oppimispelin kehittämisessä myöhemmin.

Tutkimukseen on tarkoitus kutsua yhteensä noin 25 venäjää ja suomea puhuvaa kaksikielistä lasta ja 25 pelkästään suomea puhuvaa lasta (ns. verrokkiryhmä).

2. Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voitte tai lapsenne voi kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää osallistumisen tai peruuttaa jo antamanne suostumuksen syytä ilmoittamatta, milloin tahansa tutkimuksen aikana. Tästä ei aiheudu teille kielteisiä seurauksia.

3. Tutkimuksen kulku

Kysyn teiltä suostumusta tutkimukseen osallistumisesta, suostumus merkitään sähköiseen taustatietolomakkeeseen.

Tutkimukseen osallistuminen tapahtuu pääasiassa kotoa ja tarvittaessa koulusta käsin (mikäli koulun kanssa sovittu niin ja on olemassa tutkimuslupa kyseiseen kouluun). Suomen ja kaksikielisten osalta myös venäjän kielen alkukartoitustestin voi tehdä kotona tai koululuokassa (koskee tiettyjä kouluja, joiden kanssa on sovittu asiasta). Tutkija on mielellään yhteydessä teihin sähköpostitse, puhelimitse tai videoyhteyden kautta ohjeita antaakseen tai jos teillä on kysyttävää. Osallistuminen edellyttää tietokoneen (Windows) saatavuutta ja käyttöä.

Tutkimukseen kuuluu seuraavat osiot:

1. Taustatietolomake vanhemmalle/-ille eri kielten käytöstä lapsen arjessa
2. Suomen (ja kaksikielisten osalta myös venäjän kielen) taitoa kartoittava tietokoneavusteinen pelitesti lapselle
3. Englanninkielinen peli GraphoLearn Englanti foneemi, jossa harjoitellaan puhutun englannin kielen yhdistämistä kirjoitettuun englannin kieleen (kirjaimet, sanat).

Tutkimuksen vaiheet, mikäli osallistutte kotoa käsin:

1. Saatte tutkijalta linkin sähköiseen taustatietolomakkeeseen vanhempien täytettäväksi tai menette linkistä suoraan jyu:n hankesivulta. Lomakkeessa kysytään lapsen kielellisestä kehityksestä sekä eri kielten käytöstä lapsen arjessa.
2. Saatte linkin, jonka kautta lataatte pelitestin(t) ja lapsi pääsee suorittamaan tietokoneavusteisen testin suomen (ja venäjän) kielestä. Testin kesto on n. 15-30 minuuttia. On tärkeää, että lapsi tekee itse tehtävät eikä häntä auteta vastauksissa – näin saadaan tärkeää tietoa lapsen omista taidoista. Jos lapsi on jossain osatehtävässä ihan jumissa, häntä voi tietenkin auttaa pääsemään eteenpäin. Testeissä arvioidaan sanavarastoa, kirjain-äännevastaavuuden tuntemusta, taitoa tunnistaa yhteyksiä puhutun ja kirjoitetun kielen yksiköiden välillä sekä lyhyiden lauseiden lukutaitoa. Lisäksi venäjän testin lopussa kaksikielinen lapsi vastaa kysymyksiin eri kielten käytöstä arjessaan. Lapsen suoritus tallentuu automaattisesti, ja pääsen tarkastelemaan sitä jälkikäteen.
3. Alkukartoitustestin suorittamisen jälkeen saatte linkin englanninkieliseen peliin. Pelissä harjoitellaan puhutun englannin kielen yhdistämistä kirjoitettuun englannin kieleen (kirjaimet, sanat). Olen kiinnostunut selvittämään, kuinka lapsi hahmottaa puhutun ja kirjoitetun kielen ääniteitä, tavuja ja sanoja sekä miten hän kehittyy näissä taidoissaan. Tutkimustarkoituksessa peliä suositellaan pelaamaan kotona vapaa-ajallaan n. 15 min useita (n. 4 krt) kertoja viikossa 12 viikon ajan. Tämä on suositus, on ymmärrettävää, että aina säännöllinen pelaaminen ei onnistu. Lapsen eteneminen pelissä tallentuu automaattisesti järjestelmään ja lapsen taitojen kehitystä pystyy tarkastelemaan jälkikäteen.

4. Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat hyödyt, haitat ja epämukavuudet

Tutkimukseen osallistumisesta ei odoteta aiheutuvan teille tai lapsellenne haittaa tai epämukavuuksia.

Mahdollinen hyöty osallistumisesta: vanhemmalla on mahdollisuus saada tietoa lapsen tietokoneavusteisten kielitestien suorituksesta (ja halutessaan myös etenemisestä englanninkielisessä pelissä) sekä lapsella on mahdollisuus harjoitella englannin kieltä motivoivan pelin avulla.

5. Tutkimuksen kustannukset ja korvaukset tutkittavalle sekä tutkimuksen rahoitus

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Väitöskirja on saanut rahoitusta seuraavilta tahoilta: Jyväskylän yliopisto (1kk v.2024, 2kk v. 2025 ja 2.1.-31.12.2026), Cultura-säätiö (3 kk v. 2022) sekä Jyväskylän yliopiston RECLAS-rahoitus (3 kk v. 2020).

6. Tutkimustuloksista tiedottaminen ja tutkimustulokset

Tutkimuksesta valmistuu väitöskirja sekä mahdollisesti tieteellisiä artikkeleita. Yksittäistä osallistujaa ei pystytä tunnistamaan tutkimustuloksista. Tietokoneavusteisessa testissä ja oppimispelissä osallistujan tulokset ladataan käyttäen yksilöivää tunnusta.

Vanhemmat voivat saada tietoa lapsensa suoriutumisesta kielitestissä sekä halutessaan myös lapsen etenemisestä englanninkielisessä pelissä.

Opettaja saa halutessaan tietoa oppilaidensa suoriutumisesta ryhmätasolla (mikäli testi suoritetaan koulussa; ei yksittäisten oppilaiden tasolla).

7. Lisätietojen antajan yhteystiedot

Lisätietoa suomeksi tai venäjäksi voi kysyä väitöskirjatutkijalta/jatko-opiskelijalta: Julia Turok, juturok@student.jyu.fi